

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

M 06 – 55 47 65 53
ecologie@grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

Rapportage aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming

Vleumingen-West Gendt

Opdrachtgever: Hendriks Projectontwikkeling BV

Projectcode: HBO00420

Project: Vleumingen-West Gendt

Datum: 07-05-2020

Status: Definitief

Auteur: B. van Eijk & A.S.J. van Proosdij

Gecontroleerd: L.J. de Haan

Colofon

Opdracht

Rapportage betreft aanvullend onderzoek kleine marterachtigen, sperwer en steenuil conform de Wet natuurbescherming.

Opdrachtgever

Hendriks Projectontwikkeling BV
Kanaalstraat 12
5347 KM Oss

Contactpersoon: H. de Baaij
Tel: 06-10179206
Email: hdbaaij@hb-oss.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies
Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Ons kenmerk: HBO00420 Vleumingen-West Gendt
Datum: 07-05-2020
Versie: Definitief
Contactpersoon: de heer A.S.J. van Proosdij

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Samenvatting.....	5
1.3 Projectgebied	6
2. Werkwijze.....	8
2.1 Kleine marterachtigen	8
2.2 Steenuil.....	9
2.3 Sperwer	10
2.4 Locatieonderzoeken	10
3. Resultaten.....	11
3.1 Kleine marterachtigen	11
3.2 Steenuil.....	12
3.3 Sperwer	12
3.4 Effectenbeoordeling	13
4. Conclusies en advies.....	14
5. Bronnen	15
6. Woordenlijst.....	16
Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen.....	17
Bijlage 2 Plattegrond nieuwe situatie	18
Bijlage 3 Wet natuurbescherming	19
Bijlage 4 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken	22
Bijlage 5 NDFF Quickscanhulp.....	23

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied bevindt zich in Gendt, gemeente Lingewaard. Het terrein was tot voor kort in gebruik als boomgaard. Op het terrein bevinden zich tevens enkele woningen, schuren en overige bijgebouwen. De eigenaar is voornemens om op deze locatie circa 90 woningen te realiseren. Hierbij worden de bestaande gebouwen gesloopt en de aanwezige bomen geroid. De exacte planning is nog niet bekend.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden en met beschermde plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'de Natuurbeschermingswet 1998', 'de Boswet' en 'de Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Uit de resultaten van het verkennend onderzoek (quicksan) flora & fauna (J. Craenmehr & P.T. Twisk, 2019) is geconcludeerd dat het projectgebied mogelijk een functie heeft voor kleine marterachtigen, steenuil en sperwer. Op basis hiervan is besloten nader onderzoek naar deze soorten uit te voeren.

Doelstelling rapport

Het doel van dit aanvullend onderzoek is om uitsluitsel te geven over de functie van het projectgebied voor kleine marterachtigen, steenuil en sperwer en daarbij conclusies te kunnen trekken over welke soorten en met welke aantallen in het gebied voorkomen en welke specifieke functie(s) het projectgebied heeft voor kleine marterachtigen en steenuilen. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend onderzoek.

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de email van de heer H. de Baaij van 30-01-2020 met kenmerk 'RE: Vleumingen West en met verwijzing naar de offerte van 29-01-2020.

GRAS Advies

GRAS Advies voert aanvullende onderzoeken uit volgens het geldende vleermuisprotocol (2017). De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij, de heer L.J. de Haan (MSc) en de heer B. van Eijk (MSc) zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichtte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Gendt, provincie Gelderland

1.2 Samenvatting

Kleine marterachtigen

Er zijn geen exemplaren of sporen van hermelijn, bunzing en wezel aangetroffen tijdens het onderzoek. De aanwezigheid van hermelijn, bunzing en wezel in het projectgebied en een functie als essentieel foerageergebied, verbindingroute en/of nestplaats is uit te sluiten.

Steenuil

Tijdens de locatiebezoeken zijn geen exemplaren, sporen of nesten van steenuilen waargenomen. De aanwezigheid van nestlocaties, rustplaatsen en essentieel foerageergebied van steenuil in het projectgebied is uit te sluiten.

Sperwer

Tijdens de locatiebezoeken zijn geen exemplaren, sporen of nesten van sperwer waargenomen. De aanwezigheid van nestlocaties, rustplaatsen en essentieel foerageergebied van sperwer in het projectgebied is uit te sluiten.

Wet natuurbescherming

Gelet op de afwezigheid van hermelijn, bunzing, wezel, steenuil en sperwer in het projectgebied en directe omgeving en ontbreken van een functie van het projectgebied als essentieel foerageergebied, verbindingroute en/of nest- of broedplaats, is van een negatief effect op deze soorten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling geen sprake. Locaties van eerdere waarnemingen (o.a. waarneming.nl) bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor deze soorten is derhalve niet benodigd.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

Advies

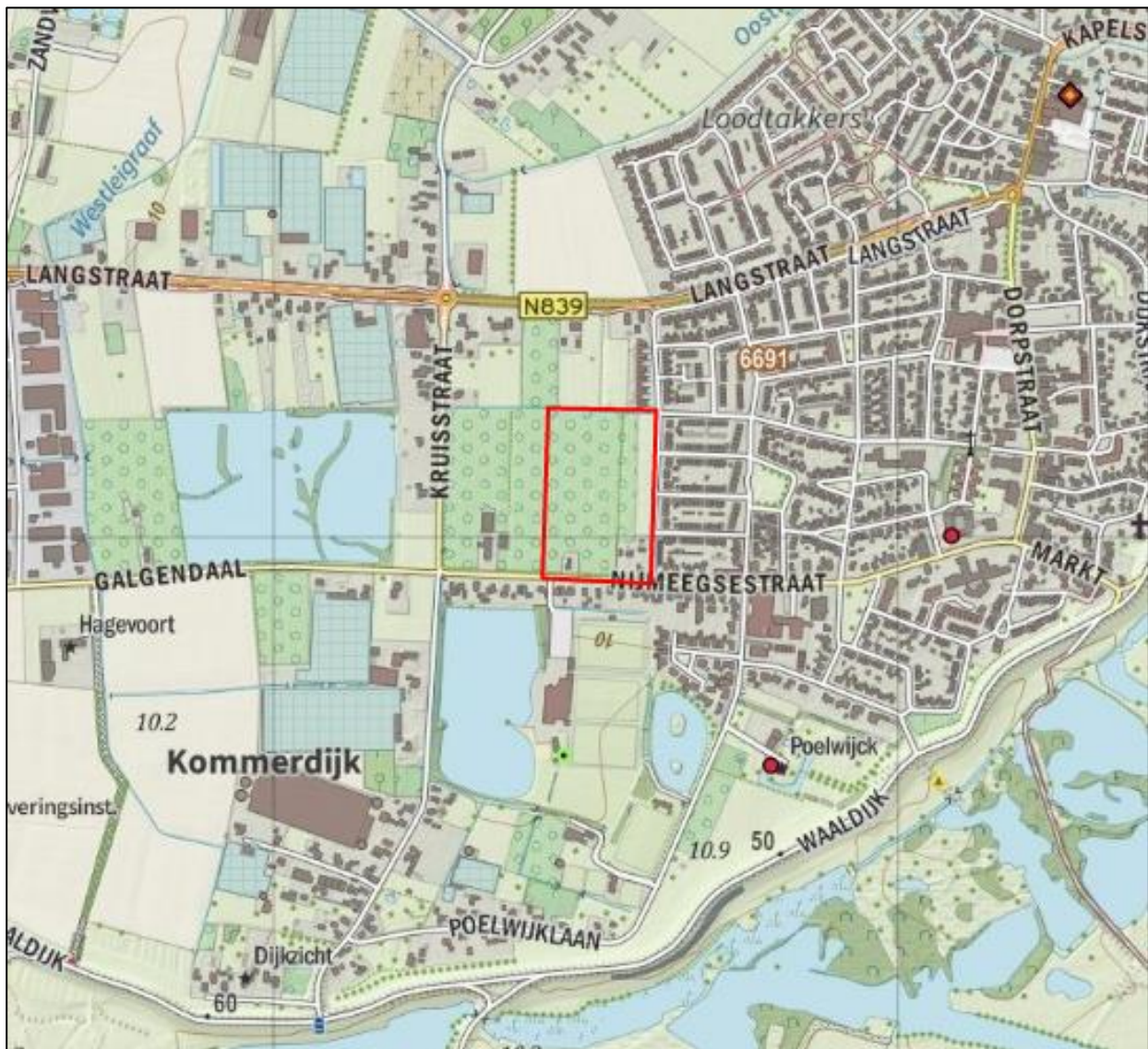
Geadviseerd wordt deze resultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag.

1.3 Projectgebied

Het projectgebied is gelegen aan de Vleumingen te Gendt, in de provincie Gelderland (Afb. 1.3.1.). Het projectgebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Nijmeegsestraat met aanliggende huizen, een natuurzwemvijver en een sportpark, aan de westzijde door de Kruisstraat met daaraan woningen met tuin en een vijvercomplex, aan de noordzijde door een aantal kleinschalige landbouwpercelen en enkele boerderijen, en aan de oostzijde door de bebouwde kom van Gendt (Afb. 1.3.2). De eigenaar is voornemens om de bestaande bebouwing te slopen en de boomgaard te rooien. Daarna worden circa 90 woningen gerealiseerd. De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend.

Het onderzochte gebied is groter dan het projectgebied om ook waarnemingen te kunnen doen net buiten het projectgebied die van belang zijn voor het onderzoek.

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied met grenzen (rood kader).

2. Werkwijze

2.1 Kleine marterachtigen

Onderzoek naar kleine marterachtigen is maatwerk en verschilt per projectgebied. Er zijn geen landelijke of Gelderse soortenstandaarden die de werkwijze van onderzoek naar deze soorten voorschrijven. De provincies Noord-Holland en Noord-Brabant hebben wel documenten gepubliceerd die als handreiking kunnen fungeren. Het uit te voeren onderzoek is gebaseerd op deze documenten. Vooraf is in een bureaustudie met behulp van informatiebronnen en kaartmateriaal onderzocht wat de kansrijke gebieden zijn en welke onderzoeksmethoden het meest geschikt zijn. Tevens zijn waarnemingsdata verzameld (NDFP; waarneming.nl). Tijdens het eerste locatiebezoek zijn de definitieve locaties van de waarnemingsapparatuur bepaald.

Kansrijke gebieden

Kansrijke gebieden zijn gebieden waar kans het grootst is om kleine marterachtigen waar te nemen. Dit betreft:

- **Foerageergebied:** Kleine marterachtigen hebben een voorkeur voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden zoals ruigtes, hagen, overhoeken, bosschages en bosranden.
- **Verbindingsroutes:** Verbindingen tussen foerageergebieden en gebieden met rust- en verblijfplaatsen is essentieel voor kleine marterachtigen. Verbindingsroutes kunnen bestaan uit bosranden, takkenrillen, hagen, houtwallen, struweelvegetaties, hogere graslandvegetaties en greppels.
- **Rust- en voortplantingsplaatsen:** Kleine marterachtigen maken gebruik van meerdere rust- en verblijfplaatsen verspreid over het territorium. Rust- en voortplantingsplaatsen zijn vaak holen van andere (prooi)dieren zoals konijnen, maar ook houtstapels, holle bomen, takkenrillen, hooi- en stobalen en bebouwing zoals schuurtjes, stallen, kelders en hoozolders.

Binnen het projectgebied is geen kansrijk gebied aanwezig. Direct ten westen van het projectgebied bevindt zich in de boomgaard een houtsingel die kwalificeert als kansrijk gebied (Afb. 2.1.1, groen kader).

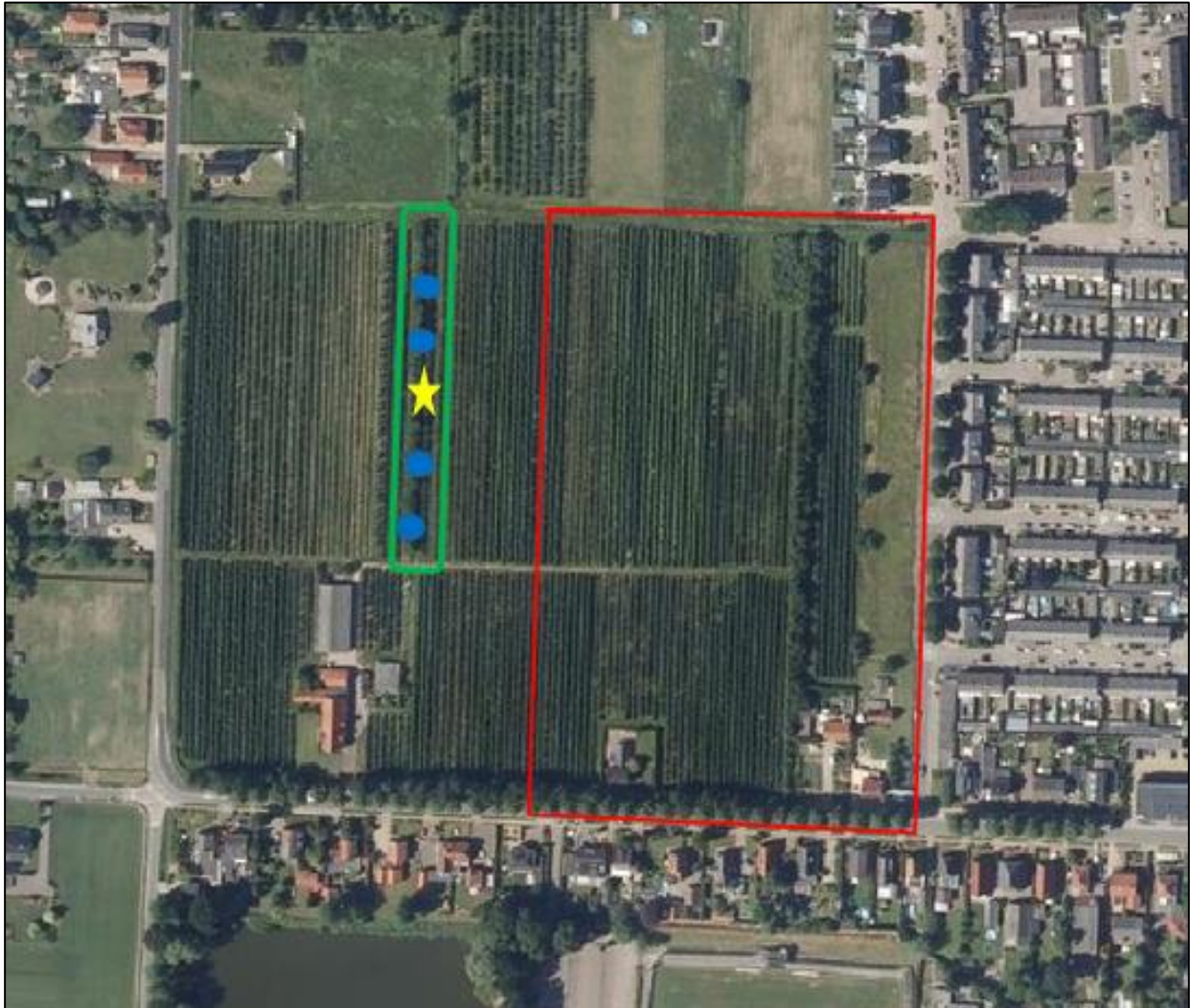
De volgende vier onderzoeksmethoden worden vaak ingezet bij onderzoek naar marterachtigen:

- Een **wildcamera** is klein en onopvallend en maakt beelden (foto's of video's) van dieren. Zo kan de camera ook schuwe en nacht-actieve diersoorten zoals de kleine marterachtigen op beeld vastleggen. Gebruik van een lokmiddel vergroot de trefkans. De foto's kunnen later gebruikt worden voor determinatie en documentatie van aanwezige dieren. Een camera brengt echter slechts een relatief klein gebied in kaart. De handreiking van Noord-Brabant geeft aan dat deze methode alleen voor de bunzing te gebruiken is.
- Een **sporenbuis** is een buis met een inktmatje en een papieren afgedrukt deel. Wanneer een dier door de sporenbuis kruipt, loopt deze over het inktmatje en laat pootafdrukken achter op het papier. Gebruik van een lokmiddel vergroot de trefkans. Sporenbuizen kunnen eenvoudig en goedkoop in grote aantallen toegepast worden. Een nadeel is dat het papier aangevreten kan worden door slakken. De handreiking van Noord-Brabant geeft aan dat deze methode voor wezel en hermelijn te gebruiken is.
- De **marterbox** of **Mostela** is een combinatie van de cameraval en de sporenbuis. Er loopt een sporenbuis door een houten doos. De buis is open aan de binnenkant van de doos. In de doos hangt een camera die foto's of video's maakt van het dier. Gebruik van een lokmiddel vergroot de trefkans. De handreiking van Noord-Brabant geeft aan dat deze methode voor wezel, hermelijn en vrouwelijke bunzing te gebruiken is.
- De **nestkast** is een alternatieve schuilplaats van de kleine marter. De nestkast is een houten kast met een sporenbuis naar de opening. Wanneer een dier de nestkast betreedt, loopt deze door de sporenbuis en laat pootafdrukken achter. Gebruik van een lokmiddel vergroot de trefkans. De handreiking van Noord-Brabant geeft aan dat deze methode voor alle drie de kleine marterachtigen te gebruiken is.

Keuze onderzoeksmethoden en hoeveelheid waarnemingsapparatuur

Geadviseerd wordt om tenminste twee verschillende methoden te gebruiken om de trefkans te vergroten. Het aantal in te zetten waarnemingsapparatuur / inventarisatiemiddelen hangt af van de grootte en de geschiktheid van het gebied. Slechts een klein deel van het projectgebied is geschikt als foerageergebied of als verbindingsroute voor kleine marterachtigen (groen kader, Afb. 2.1.1). Daarom is gekozen om gebruik te maken van 1 marterbox en 4 sporenbuizen. De inventarisatiemiddelen worden geplaatst in de meest kansrijke gebieden. In de actieve periode, maart tot en met augustus, dienen de middelen minimaal zes weken in het gebied te liggen. Worden de middelen buiten deze periode geplaatst, dan is de trefkans minder en dienen de middelen minimaal twaalf weken in het gebied te liggen. Hier zijn de marterbox en sporenbuizen geplaatst op 02-03-2020 en hebben gefunctioneerd tot 21-04-2020 (Tabel 2.1).

Afb. 2.1.1. Luchtfoto van het projectgebied (rood kader) en locatie van de marterbox (gele ster) en sporenbuizen (blauwe cirkels) in het meest kansrijke gebied (groen kader).

2.2 Steenuil

Steenuilonderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal steenuilen en nestplaatsen in het projectgebied en de specifieke functies van het gebied voor steenuilen vast te stellen.

Het Kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017) beveelt aan om gebruik te maken van het Aanwezigheidsprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017). Het Aanwezigheidsprotocol schrijft voor om tijdens 3 locatieonderzoeken in de periode 1 februari – 30 april te inventariseren door de baltsroep af te spelen. Tussen het eerste en laatste bezoek dient minimaal 1 maand te zitten. De bezoeken dienen vanaf een half uur na zonsondergang tot uiterlijk middernacht of van anderhalf uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd te worden. Deze bezoeken moeten ook onder goede weerscondities uitgevoerd worden (geen regen en < 4 Bft). Daarnaast dient minstens één keer overdag naar sporen gezocht te worden.

Bij het hier uitgevoerde steenuilonderzoek is ook in de omgeving van het projectgebied geïnventariseerd om eventueel in de omgeving aanwezige broed- of verblijfplaatsen, uitzichtpunten en/of foerageergebied in kaart te brengen. Vooraf is in een bureaustudie met behulp van informatiebronnen en kaartmateriaal onderzocht wat de kansrijke gebieden zijn en zijn waarnemingendata verzameld (NDFP; waarneming.nl).

2.3 Sperwer

Sperweronderzoek is gebonden aan vaste periodes en vereist meerdere locatieonderzoeken om het aantal sperwers en nestplaatsen in het projectgebied en de specifieke functies van het gebied voor sperwers vast te stellen. Er is geen Kennisdocument of Soortenstandaard voor de sperwer beschikbaar wat voorschrijft hoe het onderzoek uitgevoerd dient te worden. Daarom is gebruik gemaakt van de telrichtlijn van SOVON. Deze schrijft voor om drie gerichte veldbezoeken uit te voeren. Deze moeten overdag na zonsopkomst plaatsvinden in de periode maart tot en met half juli, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Hierbij wordt gekeken naar mogelijke nesten en de nest indicerende waarnemingen “roepen”, baltsgedrag, alarmeren en prooiaanvoer. Deze veldbezoeken moeten onder goede weersomstandigheden worden uitgevoerd (geen regen).

Bij het hier uitgevoerde sperweronderzoek is ook in de omgeving van het projectgebied geïnventariseerd om eventueel in de omgeving aanwezige broed- of verblijfplaatsen, uitzichtpunten en/of foerageergebied in kaart te brengen. Vooraf is in een bureaustudie met behulp van informatiebronnen en kaartmateriaal onderzocht wat de kansrijke gebieden zijn en zijn waarnemingendata verzameld (NDFP; waarneming.nl).

2.4 Locatieonderzoeken

De locatieonderzoeken naar kleine marterachtigen, steenuil en sperwer zijn uitgevoerd door L.J. de Haan (MSc), B. van Eijk (MSc) en Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij, die allen middels opleiding en ervaring als ecoloog bevoegd voor de verrichtte werkzaamheden. In totaal zijn acht locatieonderzoeken uitgevoerd ((Tabel 2.1).

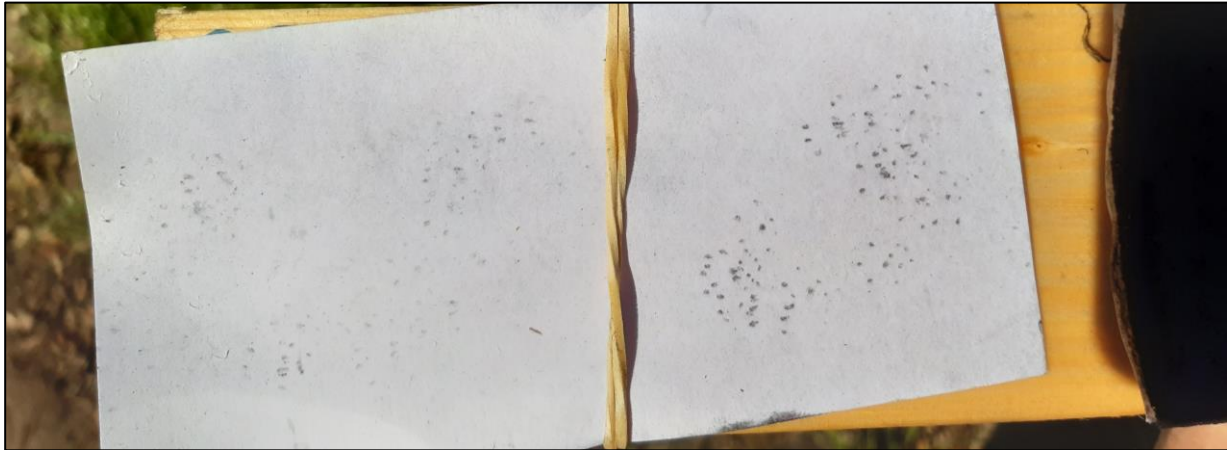
Tabel 2.1. Overzicht locatieonderzoeken.

Datum	Controleur	Soortgroep	Tijdstip	Weersomstandigheden
02-03-2020	L.J. de Haan B. van Eijk	Kleine marterachtigen Sperwer Steenuil	12:00-14:00	Bewolkt, droog, 7 C°, wind Z, 2 Bft
04-03-2020	L.J. de Haan	Steenuil	19:00-21:00	Helder, droog, 7 C°, wind ZO, 2 Bft
06-03-2020	L.J. de Haan	Kleine marterachtigen	14:00-16:00	Bewolkt, droog, 8 C°, wind ZZO, 1 Bft
19-03-2020	B. van Eijk	Steenuil	19:00-21:00	Bewolkt, droog, 7 C°, wind ZW, 3 Bft
23-03-2020	B. van Eijk	Kleine marterachtigen Sperwer	12:00-14:00	Helder, droog, 10 C°, wind ZO, 4 Bft
07-04-2020	B. van Eijk	Kleine marterachtigen Sperwer	12:00-14:00	Helder, droog, 14 C°, wind O, 2 Bft
21-04-2020	B. van Eijk	Kleine marterachtigen Sperwer	14:30-16:30	Helder, droog, 17 C°, wind O, 4 Bft
23-04-2020	A.S.J. van Proosdij	Steenuil	21:15-23:15	Bewolkt, droog 18 C° wind N, 1 Bft.

3. Resultaten

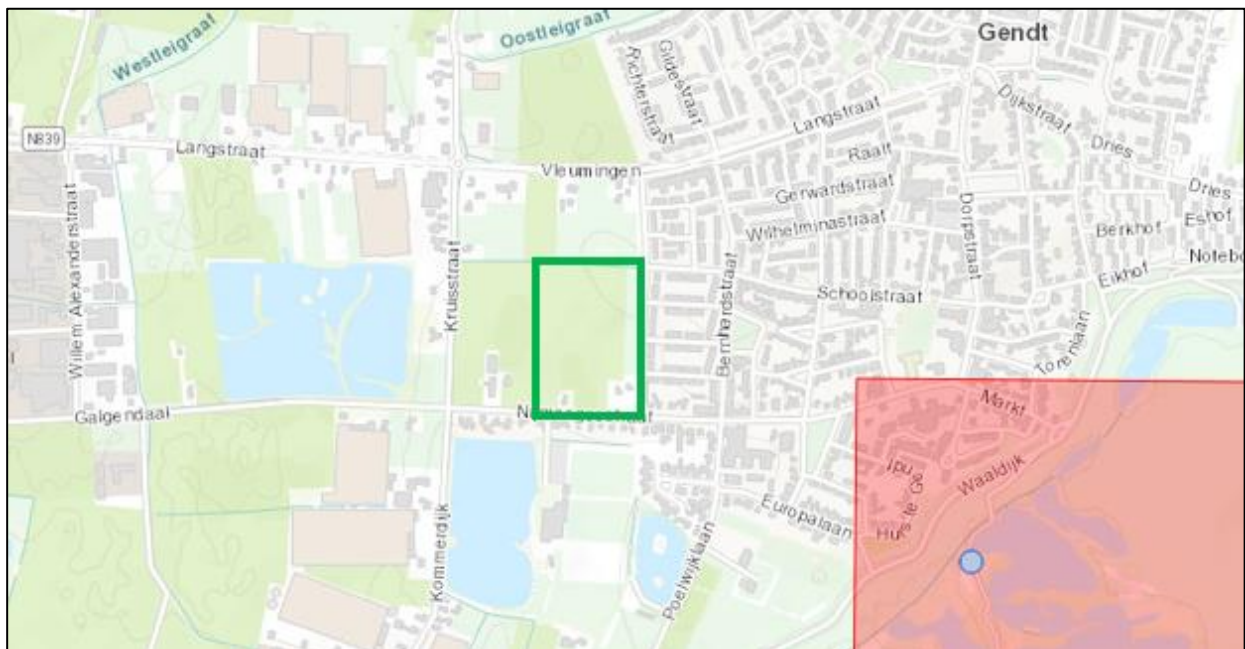
3.1 Kleine marterachtigen

Er zijn geen sporen van de kleine marterachtigen wezel en hermelijn tijdens het onderzoek met sporenbuizen waargenomen. Wel zijn in meerdere sporenbuizen sporen van muizen waargenomen (Afb. 3.1.1). Er zijn geen beelden van bunzing, wezel en hermelijn gemaakt tijdens het onderzoek met de marterbox.

Afb. 3.1.1. Muizen sporen in de sporenbuis.

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat de bunzing bekend is uit de omgeving van het projectgebied (NDFF < 1 km afstand), terwijl hermelijn en wezel bekend zijn van 1-5 km afstand. Van de hermelijn en bunzing zijn van de laatste vijf jaar geen waarnemingen bekend op waarneming.nl binnen 2 km afstand van het projectgebied. Van de wezel is één waarneming uit 2019 bekend van een wezel in de uiterwaarden nabij de Waaldijk op ca. 700 m afstand van het projectgebied (Afb. 3.1.2). Andere waarnemingen van wezels zijn gedaan op grotere afstand van het projectgebied.

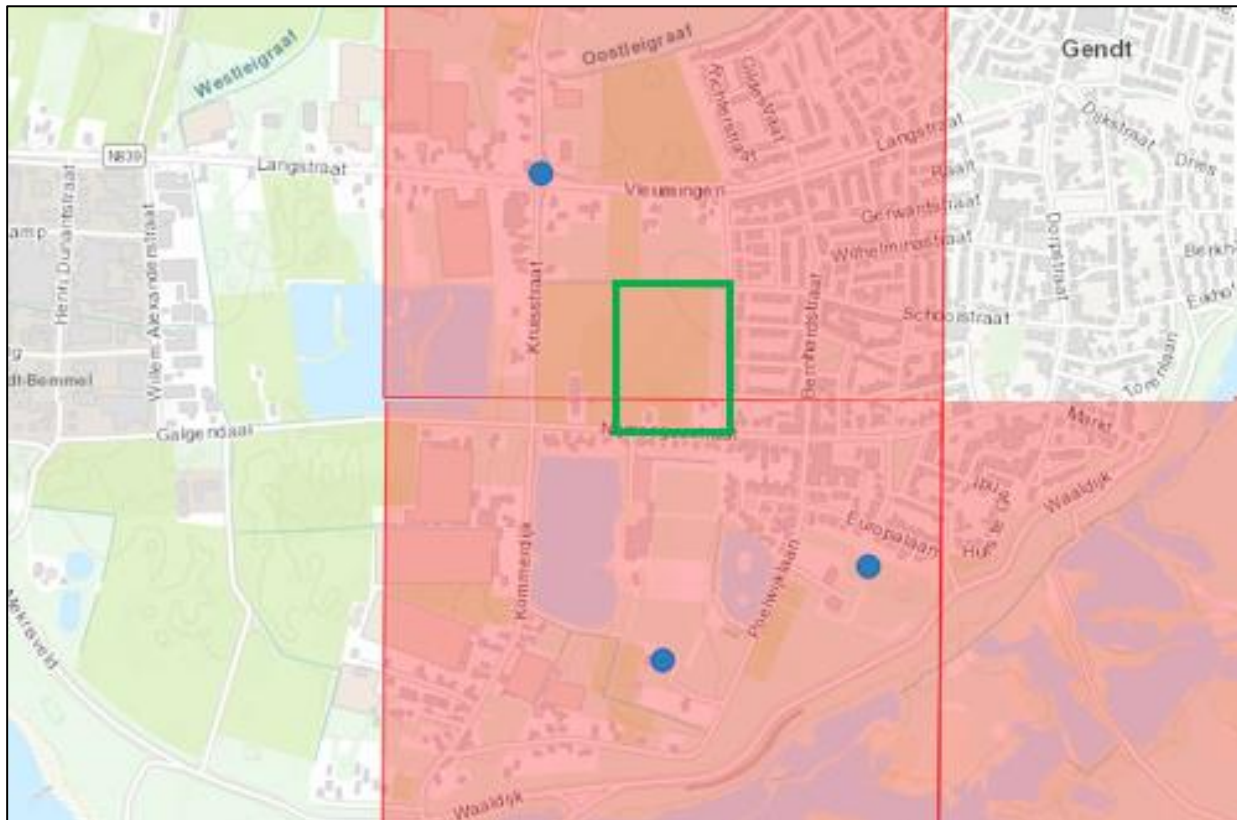

Afb. 3.1.2. Waarnemingen van wezel tussen 07-05-2016 en 06-05-2020 (bron Waarneming.nl) in de omgeving van het projectgebied (groen kader).

De aanwezigheid van hermelijn, bunzing en wezel in het projectgebied en een functie als essentieel foerageergebied, verbindingroute en/of nestplaats is uit te sluiten.

3.2 Steenuil

Tijdens de locatiebezoeken zijn geen exemplaren, sporen of nesten van steenuilen waargenomen. Uit verspreidingsgegevens blijkt dat de steenuil bekend is uit de omgeving van het projectgebied (NDFP < 1 km afstand). Dit wordt bevestigd door data van waarneming.nl (Afb. 3.2.1). In 2018 en 2019 zijn steenuilen waargenomen aan de zuidzijde van het sportpark aan de Nijmeegsestraat op ca. 500 m ten zuiden van het projectgebied waargenomen, evenals in 2019 op landgoed Poelwijk op ca. 500 m ten zuidoosten van het projectgebied. In 2016 is één exemplaar waargenomen nabij de rotonde Langstraat – Kruisstraat op ca. 300 m ten noordwesten van het projectgebied. Op deze locatie zijn geen andere waarnemingen bekend en is tijdens het uitgevoerde onderzoek geen nest of overblijfsel van nest aangetroffen.

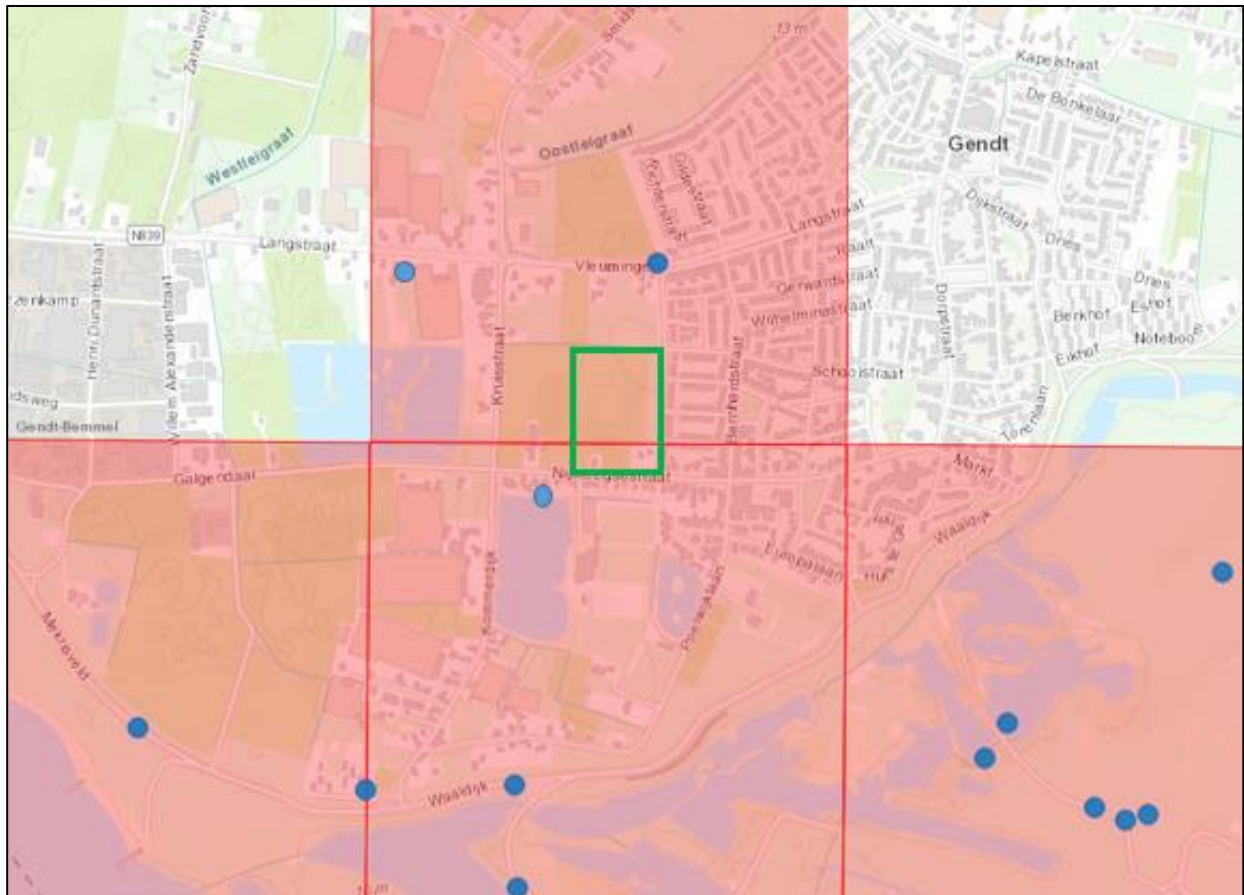

Afb. 3.2.1. Waarnemingen van steenuil tussen 07-05-2016 en 06-05-2020 (bron Waarneming.nl) in de omgeving van het projectgebied (groen kader).

De aanwezigheid van nestlocaties, rustplaatsen en essentieel foerageergebied van steenuil in het projectgebied is uit te sluiten.

3.3 Sperwer

Tijdens de locatiebezoeken zijn geen exemplaren, nesten of sporen van sperwers waargenomen. Uit verspreidingsgegevens blijkt dat de sperwer bekend is uit de omgeving van het projectgebied (NDFP < 1 km afstand). Dit wordt bevestigd door data van waarneming.nl (Afb. 3.3.1). In 2018 is één rustend exemplaar waargenomen langs de Langstraat, ca. 200 m ten noorden van het projectgebied en in 2017 is één exemplaar waargenomen bij een boerderij aan de Langstraat op ca. 350 m ten noordwesten van het projectgebied. In 2018 is een waarneming gedaan van nestindicerend gedrag (roepen) langs de Nijmeegsestraat direct ten zuiden van het projectgebied. Op deze locatie zijn geen andere waarnemingen bekend en is tijdens het uitgevoerde onderzoek geen nest of overblijfsel van nest aangetroffen. De overige waarnemingen betreffen exemplaren langs de dijk of in de uiterwaarden, op meer dan 500 m afstand van het projectgebied.

Afb. 3.3.1. Waarnemingen van sperwer tussen 07-05-2016 en 06-05-2020 (bron Waarneming.nl) in de omgeving van het projectgebied (groen kader).

De aanwezigheid van nestlocaties, rustplaatsen en essentieel foerageergebied van sperwer in het projectgebied is uit te sluiten.

3.4 Effectenbeoordeling

Gelet op de afwezigheid van hermelijn, bunzing, wezel, steenuil en sperwer in het projectgebied en directe omgeving en ontbreken van een functie van het projectgebied als essentieel foerageergebied, verbindingroute en/of nest- of broedplaats, is van een negatief effect op deze soorten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling geen sprake. Locaties van eerdere waarnemingen (o.a. waarneming.nl) bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor deze soorten is derhalve niet benodigd.

4. Conclusies en advies

Kleine marterachtigen

Er zijn geen exemplaren of sporen van hermelijn, bunzing en wezel aangetroffen tijdens het onderzoek. De aanwezigheid van hermelijn, bunzing en wezel in het projectgebied en een functie als essentieel foerageergebied, verbindingroute en/of nestplaats is uit te sluiten.

Steenuil

Tijdens de locatiebezoeken zijn geen exemplaren, sporen of nesten van steenuilen waargenomen. De aanwezigheid van nestlocaties, rustplaatsen en essentieel foerageergebied van steenuil in het projectgebied is uit te sluiten.

Sperwer

Tijdens de locatiebezoeken zijn geen exemplaren, sporen of nesten van sperwer waargenomen. De aanwezigheid van nestlocaties, rustplaatsen en essentieel foerageergebied van sperwer in het projectgebied is uit te sluiten.

Wet natuurbescherming

Gelet op de afwezigheid van hermelijn, bunzing, wezel, steenuil en sperwer in het projectgebied en directe omgeving en ontbreken van een functie van het projectgebied als essentieel foerageergebied, verbindingroute en/of nest- of broedplaats, is van een negatief effect op deze soorten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling geen sprake. Locaties van eerdere waarnemingen (o.a. waarneming.nl) bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor deze soorten is derhalve niet benodigd.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

Advies

Geadviseerd wordt deze resultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag.

5. Bronnen

- Quicksan (J. Craenmehr & P.T. Twisk, 2019)
- Brouwens, S., 2017. Handreiking kleine marsters in relatie tot soortbescherming, Provincie Noord-Brabant,
- Jonker, 2016. Handreiking Noord-Holland kleine marsters.
- Kennisdocument Steenuil, BIJ12, 2017

- <http://kadviewer.map5.nl>

Kadviewer is een online kaartdienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.
Geraadpleegd op 06-05-2020

- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.
Geraadpleegd op 06-05-2020

- <http://www.regelink.net>

Regelink is een kenniscentrum met betrekking tot de beschermde soorten in de Wet natuurbescherming.
Geraadpleegd op 06-05-2020

- <https://app.quickscanhulp.nl/>

Quickscanhulp genereert een lijst van waargenomen beschermde soorten met de minimale afstandsklasse tot het plangebied.
Geraadpleegd op 06-05-2020

- <https://www.waarneming.nl>

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 06-05-2020

- <https://www.zoogdiervereniging.nl>

Zoogdiervereniging
Geraadpleegd op 06-05-2020

- <https://www.vogelbescherming.nl/>

Vogelbescherming
Geraadpleegd op 06-05-2020

- <https://www.sovon.nl/>

Sovon Vogelonderzoek Nederland
Geraadpleegd op 06-05-2020

6. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekend dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw goedgekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017*

Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Plattegrond nieuwe situatie

Bijlage 3 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: '*activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat*'.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeschermt. Natuurbeschermt is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;

f. uit populieren of wilgen bestaande:

- 1°. wegbepantingen;
- 2°. bepantingen langs waterwegen, en
- 3°. eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;

g. het dunnen van een houtopstand;

h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:

- 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

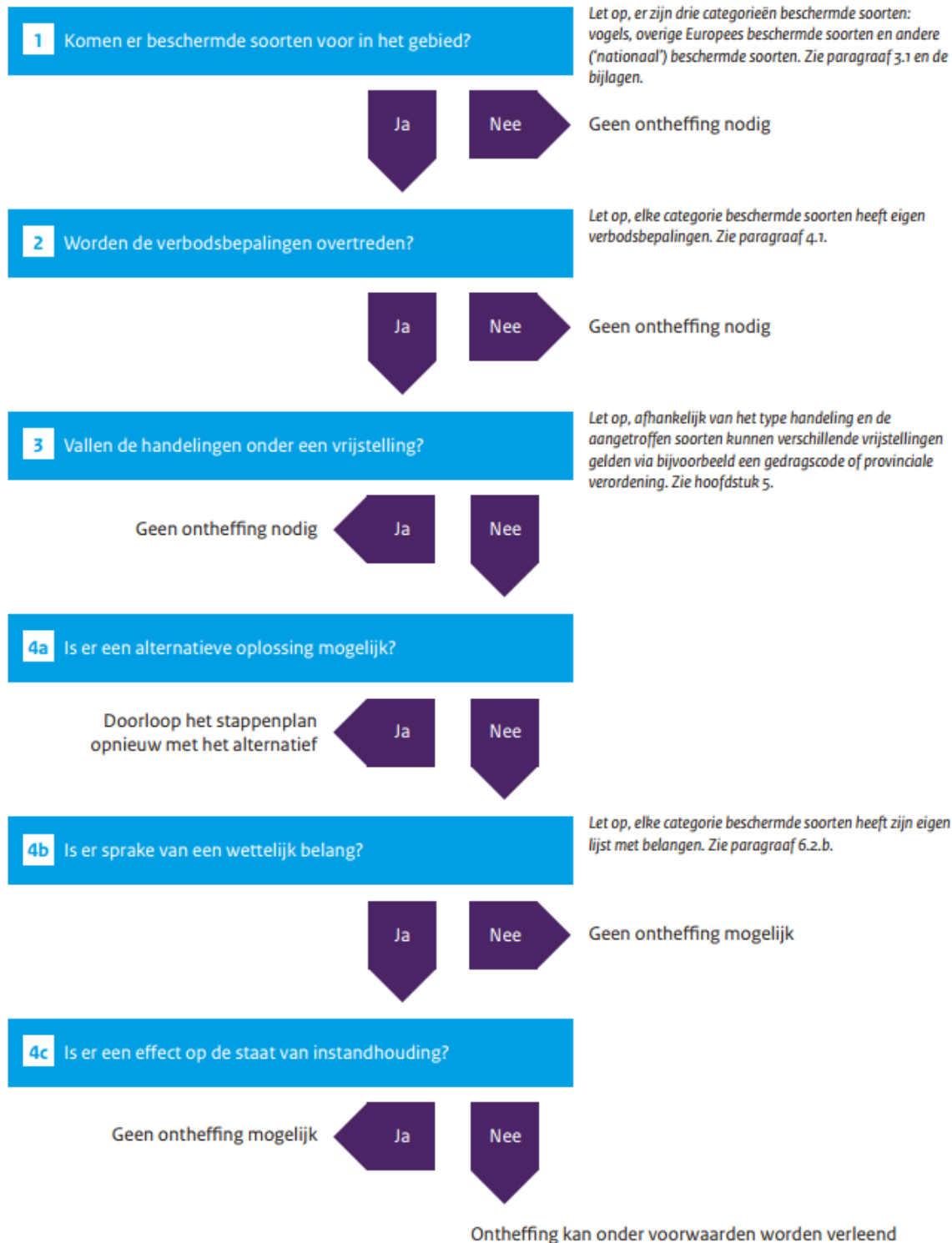
- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

Bijlage 4 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 5 NDFD Quickscanhulp

NDFD - quickscanhulp.nl 06-05-2020 (afstand tot projectgebied 0-10 km)

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bastaardkikker	Amfibieën		0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren		0 - 1 km
Egel	Zoogdieren		0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren		0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Schubvaren	Vaatplanten		0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren		0 - 1 km
Stenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren		0 - 1 km
Akkerogentroost	Vaatplanten		1 - 5 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën		1 - 5 km
Baardvleermuis / Brandts vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Beekrombout	Libellen		1 - 5 km
Brede wolfsmelk	Vaatplanten		1 - 5 km
Das	Zoogdieren		1 - 5 km
Dreps	Vaatplanten		1 - 5 km
Dwergmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Eekhoorn	Zoogdieren		1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Groot spiegelklokje	Vaatplanten		1 - 5 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Grote leeuwenklauw	Vaatplanten		1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen		1 - 5 km
grote vos	Dagvlinders		1 - 5 km
grote weerschijnvlinder	Dagvlinders		1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten		1 - 5 km
Meerkikker	Amfibieën		1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km

myoot (soort onbekend)	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Noordzeehouting	Vissen	wnb-hrl	1 - 5 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Otter	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Rivierrombout	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Schubzegge	Vaatplanten		1 - 5 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Stijve wolfsmelk	Vaatplanten		1 - 5 km
teunisbloempijlstaart	Nachtvlinders	wnb-hrl	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Wezel	Zoogdieren		1 - 5 km
Wezel/Hermelijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Wilde weit	Vaatplanten		1 - 5 km
Wild zwijn	Zoogdieren		1 - 5 km
Zandwolfsmelk	Vaatplanten		1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten		5 - 10 km
Akkerdoornzaad	Vaatplanten		5 - 10 km
Boommarter	Zoogdieren		5 - 10 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Damhert	Zoogdieren		5 - 10 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren		5 - 10 km
Gestippelde alver	Vissen		5 - 10 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Gewone/Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten		5 - 10 km
Hazelworm	Reptielen		5 - 10 km
iepenpage	Dagvlinders		5 - 10 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten		5 - 10 km
kleine ijsvogelvlinder	Dagvlinders		5 - 10 km
Korensla	Vaatplanten		5 - 10 km
Kwabaal	Vissen		5 - 10 km
Levendbarende hagedis	Reptielen		5 - 10 km
Naaldenkervel	Vaatplanten		5 - 10 km
Ringslang	Reptielen		5 - 10 km
Ruw parelzaad	Vaatplanten		5 - 10 km
sleedoorpage	Dagvlinders		5 - 10 km
Vliegend hert	Kevers		5 - 10 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren		5 - 10 km
Wilde averuit	Vaatplanten		5 - 10 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten		5 - 10 km
Wolf	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Wolfskers	Vaatplanten		5 - 10 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	5 - 10 km

